

המקרה של אסותא

גב' מאיה גולן, פרופ' יאיר שפירא¹ ופרופ' יוסי ווייס¹

רקע

מדינת ישראל מתאפיינת באי שוויון בבריאות בין קבוצות חברתיות שונות. פערים אלה נוצרים על רקע גורמים חברתיים, כלכליים, מגדריים, תרבותיים ולשוניים. על רקע זה הגדיר משרד הבריאות את נושא צמצום אי השוויון בבריאות כיעד אסטרטגי. אחד הצעדים המרכזיים שנקטו במטרה להתמודד עם אי שוויון במערכת הבריאות על רקע תרבותי וכלכלי הוא הפצת חזר מנכ"ל בנושא 'התאמה והנגשה תרבותית ולשונית במערכת הבריאות', שפורסם בשנת 2011 (חזר מנכ"ל מספר 7/11) שהיווה קפיצה מדרגה ובשורה למערכת הבריאות.

השערות

- ימצא קשר בין עמדות הסגלים הרפואיים במרכזיים הרפואיים אסותא בנוגע לכשירות תרבותית לבין המשתנים הדמוגרפיים של משתתפי הסקר
- ממוצע הציונים של עובדי אסותא בנוגע לעמדות בנושא כשירות תרבותית יהיה גבוה (מעל - 6) לאור השתתפותם של כ- 90% מהעובדים בהכשרה ייחודית במסגרת בית הספר למקצוענות בנושא ערכי ליבה העוסקים במקצוענות (Professionalism).

מטרות

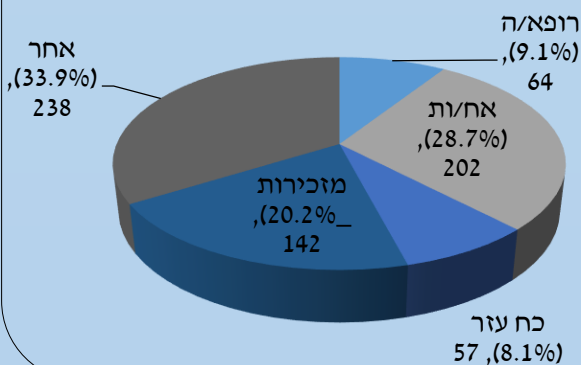
- להעריך את תפיסת המודעות התרבותית של העובדים ברשת בתי החולים אסותא הפוגשים מגוון תרבותי רחב של מטופלים המאפיינים את מדינת ישראל.
- לזהות את הפרמטרים בעלי השפעה על שיפור המודעות התרבותית ובכך לסייע בצמצום אי השוויון בבריאות.

שיטות מחקר - מחקר כמותי

- הפצת שאלון אנונימי בקרב 750 משתתפים מתוך אוכלוסייה של 2,300 עובדי רשת אסותא מרכזיים רפואיים בתקופה שבין החודשים אוגוסט עד נובמבר 2016.
- שאלות המחקר התבססו על שאלון לבדיקת כשירות תרבותית בקרב סטודנטים לסיעוד אשר נבנה ותוקף פעמיים - לראשונה, בבית הספר לסיעוד באוניברסיטת טקסס ב- 2003 (Journal of Nursing Education, 2003) ובפעם השנייה במהלך 2016 בבית הספר לסיעוד בשוודיה (MC Nursing, 2016).
- שיטת הניתוח מודל גרסיה לינארית. המודל הוחל על היחס בין הציון הממוצע לבין המשתנים המסבירים.

אוכלוסיית המחקר

- מגדר- המשתתפים במחקר, N=679 מתוכם 176 זכרים (25.2%) ו-523 נקבות (74.8%).
- ארץ מוצא- מרבית המשתתפים 334 ילדי הארץ (41.5%), 292 יוצאי ברית המועצות (41.2%) ו-53 משאר תפוצות (17.3%).
- גיל - הגיל הממוצע של משתתפי הסקר 43.7, טווח הגילאים בין 20-83 שנים.
- לאום - רוב משתתפי הסקר הם יהודים -400 (85.3%), 29 ערבים מוסלמים (6.2%), 17 נוצרים (3.6%), 2 ערבים נוצרים (0.4%), 2 דרזים (0.4%), 2 רוסים (0.4%) ו-17 אחר (3.6%).

מסקנות

המחקר הוכיח כי באסותא מרכזיים רפואיים ממוצע הציונים הינו בינוני-גבוה באשר לכשירות תרבותית, יחד עם זאת בקרב למעלה מ-10% מכלל העובדים שענו לסקר נמצא ממוצע ציונים בינוני-נמוך בשאלות העוסקות בכשירות תרבותית, דבר המחייב את הנהלת אסותא לקדם את שיח ההכשרה ובניית תכנית המשך אשר תעסוק בקידום הכשירות התרבותית במוסדותיה. בימים אלה נערך מחקר המשך בקרב רופאים ואחיות בחמישה בתי חולים בישראל.

תוצאות

- נמצא מתאם מובהק בין מגדר לבין כשירות תרבותית - ממוצע הציונים אצל נשים גבוה מגברים.
- נמצא מתאם מובהק בין המקצוע כוח עזר לבין כשירות תרבותית - נמצא כי כוחות עזר ממוצע הציונים נמוך יחסית לרופאים ולכל השאר.
- נמצא מתאם מובהק בין תפקיד אחר (כספים, ציוד רפואי, שיווק ולוגיסטיקה) לבין מדד כשירות תרבותית - נמצא במקצועות אלה מדד ציונים יחסית נמוך מול מקצועות אחרים.
- נמצאה מגמה חיובית בין מספר שנות לימוד וגיל לבין כשירות תרבותית, אולם ללא מובהקות סטטיסטית.
- לא נמצא קשר כלל בין לאום לכשירות תרבותית